

PREEK OVER LUKAS 2:25-35

- Schildwolde, oudjaarsdag 2014
- Kees van Dusseldorp

Liturgie (vesper):

Votum en groet

Gz.106

Gebed

Lezen: Luk.2:21-35

Ps.91

Ps.27:3,4

Preek: Luk.2:29

Gz.52

Herdenken overleden gemeenteleden

Minuut stilte

Ps.103:5,7

Gebed, afgesloten met

Ps.90:8

Collecte

Gz.137

Zegen

Gemeente van Christus,

** oudjaarsdag met Simeon

Oudjaarsdag. De kalender geeft het aan en de klok tikt door. Het jaar 2014 is straks ten einde. Beelden en foto's passeren opnieuw. De ramp met de MH17. Grote Nederlandse sportsuccessen. De opkomst van de Islamitische Staat en zijn redeloze geweld. Het gasbesluit van de regering. De oorlog in de Gazastrook. De uitbraak van ebola. Je zou al deze dingen eigenlijk niet in één adem mogen noemen. Uit respect voor de mensen die beschadigd zijn. Het zijn meestal niet de mooiste gebeurtenissen die het jaaroverzicht halen. Het is onze wereld. Je wordt er niet vrolijk van. En misschien ook wel bezorgd. Voordat de kalender vervangen voor die van 2015, komen we eerst hier bij elkaar om onze rust te zoeken bij de Heer.

'Het was een geweldig jaar! Bedankt dat jij er onderdeel van was!' Op Facebook kun je je persoonlijke jaaroverzicht samenstellen. Dat hoort ook bij oudjaarsdag. Dat je terugkijkt en herinneringen laat bovenkomen. Hoe je getuige was van mooie en feestelijke gebeurtenissen. Maar ook hoe je diep verdrietige dingen hebt meegemaakt. Je moest teleurstellingen incasseren, hebt verrassingen gekend en was aanwezig bij bijzondere momenten. Al die ervaringen draag je bij je. We hebben geleerd dat je ze niet moet verdringen, maar verwerken. Maar wat is dat eigenlijk? Zo komen we vandaag bij de Heer, om het leven met alles wat er gebeurd is, voor Hem neer te leggen en tot rust te brengen.

Aan het eind van zijn leven zong de oude Simeon van vrede. 'Nu laat u, Heer, uw dienaar gaan in vrede'. Bijzondere woorden. Die iets laten zien van tot rust gekomen zijn. Van vertrouwensvolle overgave. In de Middeleeuwen werd de lofzang van Simeon opgenomen in de dagelijkse kloosterliturgie. Als het laatste lied van de dag. De avondzang bij het vallen van de nacht. Als mensen tot rust moeten komen na een drukke dag. Dan is het goed om met de Heer af te sluiten. Dat staat als dagelijkse praktijk best onder druk. Het drukke leven gaat vaan door tot ver in de avond. Ieder gaat op zijn eigen tijd naar boven, neemt een kort moment om te bidden en gaat slapen. Soms slaap je al voor je bij het amen bent. En toch is het goed om een dag met de Heer af te sluiten. Om alle jacht en onrust achter je te laten. En bij God tot rust te komen. Dat avondlied van Simeon gebruiken we om het jaar af te sluiten. Om bij de Heer tot rust te komen. Om los te laten en vrede te vinden.

** het lijkt allemaal heel gewoon

Het eerste wat je opvalt bij het verhaal van Simeon, is dat je eigenlijk helemaal niets bijzonders kunt zien. Het lijkt zo heel gewoon: een jonge vader en een jonge moeder met een pasgeboren kind op het tempelplein. Om hun kind aan de Heer op te dragen. Een mooi plaatje, maar niet uitzonderlijk: miljoenen keren stond er een jong echtpaar met hun kind voor de Heer.

Je ziet eigenlijk niets bijzonders. Rond de geboorte van Jezus gebeurden er vreemde dingen. Het engelenleger gaf met kerst een kooruitvoering. Herders kwam midden in de nacht op kraambezoek. Jezus is een bijzonder mensenkind. Jozef en Maria wisten het.

Wij weten het. Zoals wij ook weten dat deze Jezus alle macht in hemel en op aarde heeft. Dat Hij bezig is zijn terugkomst voor te bereiden.

Maar je ziet eigenlijk niets bijzonders. Uren, dagen, maanden, jaren volgen elkaar op. 2014 wordt 2015. Waar is de glorie van de Heer te zien? Er gebeuren verschrikkelijke dingen in de wereld. Je eigen leven staat misschien op de kop. Maar waar blijkt de macht van Jezus Christus? Hoe kun je zien dat we dichterbij zijn komst komen?

Je ziet eigenlijk niets bijzonders. Op de achtste dag werd Jezus besneden. Net als alle andere joodse jongetjes. De kleine Jezus at en dronk, sliep en hilde. Zijn moeder verschoonde en vertroetelde hem. Net als alle andere babys. Nu is hij veertig dagen oud. Daar staan ze, Jozef en Maria in de tempel. Om hun zoon aan de Heer op te dragen. Iedere jood moest zijn oudste zoon in de tempel van God brengen. Omdat alle oudste zonen aan God toebehoorden. Om je kind te lossen, moest je een offer brengen. Voor Jezus zijn dat twee duiven, want zijn ouders waren niet rijk. Anders hadden ze wel een jonge ram meegenomen. Zo gebeurde dat elke dag in de tempel. Het enige wat opvalt, is dat Jozef en Maria niet gewacht hebben tot ze een keer in de buurt van Jeruzalem zouden zijn. Dat mag officieel. Maar zij zijn echt op de veertigste dag naar de tempel gegaan. Want als het van iemand geldt dat hij aan God toebehoort, dan toch zeker wel aan hun zoon.

Je ziet eigenlijk niets bijzonders. De dagelijkse gang van zaken. De dagen volgen elkaar op. De jaren volgen elkaar op. Het zoveelste jaar van onze Heer begint vanacht. Waar is zijn glorie? Waar zie je zijn aanwezigheid? Het lijkt allemaal gewoon door te gaan.

** geloof ziet het anders

Maar dan is daar die lieve oude opa. Simeon. Een gelovige man, die alles in een ander licht ziet. Als Jozef en Maria het tempelplein weer willen verlaten, stuiten ze op hem. 'Mag ik jullie kindje even vasthouden?' Ze kunnen het hem niet weigeren. Ze leggen het jongetje voorzichtig in zijn armen. Eerbiedig draagt Simeon het. En dan begint die man te stralen. Wat is hij blij. Hij looft God. 'Dit kind', zegt hij, 'is de redding voor de hele wereld.' Geloof ziet de 'gewone' dingen anders. Simeon is de eerste mens die mag zeggen wie Jezus is. Hij heet de Heiland welkom. Namens Israel. Op het plein van de tempel.

Wie is hij eigenlijk? Die oude man? Heel even staat hij in de schijnwerpers en dan is hij ook weer verdwenen. Maar in zijn moment laat hij een bijzondere indruk achter. Hij was rechtvaardig. Hij leefde met God. Hij keek uit naar de tijd dat God zijn volk zou troosten. En de Heilige Geest rustte op hem. En kennelijk had hij niet lang meer te leven. God had hem beloofd zijn sterven uit te stellen tot de Messias geboren zou worden.

Simeon, een lieve oude opa, zo zeg ik maar even. Aan het eind van zijn leven, maar vol hoop en verwachting. Iemand die met liefde en wijsheid in het leven stond. Hij ziet door zijn geloof de 'gewone' dingen anders. Hij hoorde bij de groep mensen die uitkeken naar de komst van de Messias. De groep van de laatste oudtestamentische gelovigen. De moeilijke tijden voor Israel verdraagt hij geduldig. De Heer zal weer omzien naar zijn volk. Jaren heeft hij gewacht en gebeden. Hoeveel romeinse soldaten er ook door Jeruzalem liepen. Hoe weinig macht zijn volk ook had. Hoeveel er in de wereld ook gebeurde.

Zijn hart was gericht op de belofte van God. Daarom hoort hij de stem van de Geest. En beoordeelt hij de gewone dingen vanuit zijn geloof.

Je ziet niet alleen de gewone dingen. Maar ook mensen die de liefde van God gevonden hebben. Je ziet niet alleen de buitenkant van de mensen. Maar hun hart dat zich opent voor een ander. Je ziet niet alleen de bedreigende ontwikkelingen. Maar hoort ook de voetstappen van de Heer die komt. Je zakt niet weg in je persoonlijke zorg. Maar houdt moed om je weg te gaan. Je hoort niet alleen de verhalen van mensen. Maar ook de zachte stem van de Geest.

'Vandaag moet je naar de tempel gaan. Het is zover.' En als hij Maria en Jozef met hun kindje Jezus op het tempelplein tegenkomt, weet hij het: 'Dit is Hem. Op Hem heb je zo lang gewacht. Hij is de Messias. Hij is de Redder.'

** en gaat profeteren van heil en zegen

'Hier in mijn armen heb ik de redding van God voor de wereld'. Simeon barst in een lied uit, als hij het kindje Jezus in de armen heeft. In geloof ziet hij de dingen anders dan een TV-camera. Hij ziet de geestelijke kern van de gebeurtenissen. Het geloof noemt andere zaken dan een jaaroverzicht. Daarmee wordt het een profetie. Veel heil en zegen in het nieuwe jaar! 'Dit kind. Gods redding. Licht voor de wereld. De eer van Israel.'

Voor de aanwezige joden op het tempelplein geven deze woorden een schokeffect. 'Een licht voor de volken. Gods heil tot aan het eind van de wereld. Troost voor Gods volk.' Het zijn de machtige woorden van de profeet Jesaja. En deze oude profeet verbindt ze aan de kleine baby in zijn armen. De stukjes van de puzzel vallen op hun plek. En vormen met elkaar een verbluffend beeld. Alles wat is voorspeld, is tot vervulling gekomen met dit kind. En zal tot vervulling worden gebracht door dit kind. Veel heil en zegen zal hij verspreiden! Heel de wereld heeft gewacht op dit kleine kind. Terecht tellen wij onze jaren naar zijn geboorte. 2014 na Christus, 2015 na Christus.

Richt je hart richt op God. Dan zie je niet alleen de gewone dingen anders, maar weet je ook waar je toekomst ligt. Je krijgt zicht op de grote lijnen. Je kent het doel van de ontwikkelingen. Elk jaar dat wij optellen, telt Hij af. Het licht straalt voor de volken. De deuren naar het vreedrijk staan wagenwijd open. De duisternis zal wijken. De glorie van Christus is zichtbaar in deze wereld. Het straalt af van ieder die hem volgt. Het wordt gevonden in de gemeente. Zeker, soms zwak en beperkt. Maar toch gaat de hemel open.

De oude Simeon begint te profeteren. Veel heil en zegen met dit kind! 'Met eigen ogen heb ik uw heil gezien. Het licht gaat stralen in de wereld. Tot eer van Gods volk.' Hij zag het, terwijl Jezus een baby was. Wij leren het zien, terwijl Hij als de levende Heer aan de rechterhand van de Vader ziet. Hij sprak ervan bij de zwakheid van een kind. Wij zingen ervan in de kracht van zijn Geest.

Het licht van kerst straalt over de jaarwisseling heen. Veel heil en zegen voor het nieuwe jaar! Als je dat verbindt aan Jezus, krijgt het een andere klank. Het wordt een belofte, een profetie. Ander heil dan velen denken. Andere zegen dan de wereld zoekt.

** zo ontstaat vrede

'Nu laat u, Heer, uw dienaar gaan in vrede'. We zijn weer terug bij het avondlied van Simeon. Maar nu hebben we zijn beweging gevolgd. Er is een diepe vrede over hem gekomen, nu hij Jezus in zijn armen heeft gehad. Hij heeft Gods redding gezien. Jezus als vervulling van de beloften. Jezus als het licht in zijn leven. Jezus als de toekomst voor de wereld. Nu kan hij in vrede heengaan. Zijn taak is volbracht. Hij moest op het tempelplein de kerstklokken luiden. Nu heeft zijn leven de bestemming bereikt. Zijn lied vormt de slotzang van zijn leven. Hij vindt de rust om los te laten.

De rust om los te laten. Alles wat in het afgelopen jaar gebeurd is. Alle ontwikkelingen in onze samenleving. Alles wat je zelf hebt meegemaakt. Alles waar je je druk voor gemaakt hebt. De fouten die je hebt gemaakt. Krijg je die rust alleen aan het einde van je levensweg? Is die vrede van Simeon onbereikbaar als je je doel nog niet hebt bereikt?

Toch niet! De vrede van Simeon is de vrede van God. Simeon heeft Gods redding in Jezus Christus gezien. Dat gaat niet alleen over zijn eigen levensverhaal. Hij ziet dat de Heer zijn beloften vervuld. Hij ziet dat de liefde van de Vader zichtbaar wordt. Hij ziet dat God de regie niet verloren heeft. Hij ziet dat de tijd van Gods genade voor de wereld begint. Hij ziet het met zijn hart. Hij hoort het in zijn gebed. Wij weten er ook van. Meer nog dan Simeon wist.

Daar begint de rust om los te laten. Daar begint de vrede om een jaar af te sluiten. In een hart dat zich richt op Jezus Christus. In het verlangen naar de komst van de Heer. In het licht van Gods genade. Die vrede wordt gevonden, midden in de drukte van je leven, midden in de zorgen van je hart, midden in het verdriet van je herinneringen, midden in de bedreigingen in deze wereld. Je kunt het loslaten, het jaar afsluiten om met vertrouwen een nieuw jaar te beginnen. Met de Heer Jezus Christus.

** vrede geeft actie

Bij oudjaar hoort nieuwjaar. Als de Heer vanavond niet terugkomt. Bij het afscheuren van de 4, komt de 5 tevoorschijn. Bij loslaten hoort ontvangen. De rust die je in Jezus Christus ontvangt om los te laten, betekent niet dat de beweging stopt. Vrede maakt actief. Op het avondlied van Simeon volgt nog een openingswoord voor de nieuwe morgen.

De grijze, wijze Simeon heeft ook iets te melden voor het dagelijks leven in het nieuwe jaar. Allereerst zegt hij de verbaasde Jozef en Maria. Bij het oppakken van hun verantwoordelijkheid als vader en moeder. Kracht, liefde en wijsheid gewenst voor je dagelijkse taken. Zeker in hun geval.

Aan die zegen is een waarschuwing voor Maria verbonden. 'Ik sta aan het eind van mijn leven. Maar voor u ligt dat anders. U zult vanwege uw zoon veel pijn lijden. De vrede die hij brengt, komt niet zonder strijd. Wat hij zal meemaken, zal u in het hart raken. Wat de mensen met hem doen, zal u treffen. U blijft zijn moeder.'

Maria kennen we als een gelovige vrouw. Ze heeft haar Zoon leren erkennen als haar Heer. Maar geloof betekent niet dat je onkwetsbaar wordt. Geloof maakt niet ongevoelig. Maria staat later bij het kruis van haar zoon. Ik kan niet peilen wat dat voor een moeder moet betekenen. En toch heeft het haar vrede niet kapot geslagen.

De moeiten voor Maria ontstaan in de tegenstand tegen Jezus. Wie bij Jezus hoort, leeft in vrede. Maar die is niet gevrijwaard van moeilijkheden. Er zijn mensen die het licht van de wereld proberen te verdonkermanen. Er zijn mensen die de vrede bestrijden. Die Gods genade weerspreken. Het zijn niet alleen andere mensen. Ook je eigen hart staat je in de weg. Je gevoelens, woorden en daden pikken de vrede weg. Sinds de tijd van Simeon is dat er in onze wereld niet beter op geworden.

Laten we nuchter zijn. En het nieuwe jaar realistisch instappen. Een zegen voor je leven, sluit verdriet niet uit. De vrede van Christus roept zelfs strijd op. Strijd tegen jezelf, strijd tegen de weerstand. De tijd van verlangen is een tijd van bidden en werken, van strijden en lijden.

Daar sta je niet alleen voor. We zijn aan elkaar gegeven. In mooie en in moeilijke omstandigheden. En we kennen onze Heer Jezus Christus. Dát is beslissend. 'Velen zullen ten val komen', voorzegt Simeon. 'Maar anderen zullen opstaan.' Met dat werk is Jezus Christus nog niet klaar. Daarom volgt er na 2014 nog een 2015. Zodat nog meer mensen hem leren kennen en hun leven aan hem verbinden. Zodat jij je leven aan hem toevertrouwd en zijn volgeling wordt. Op de plaats en met de taak die je van God krijgt. Vanuit de vrede die je in je Heiland ontvangt.

Amen